

MEMO van college aan de raad

datum : 23 april 2013
aan : Gemeenteraad
van : College
onderwerp : Reactie van het college op de aanbevelingen van de accountant bij de controle van de jaarrekening 2012
Portefeuillehouder: Cees Roem
Inlichtingen bij: Astrid van Bockhooven

In het verslag van bevindingen 'controle jaarrekening 2012' voor de Raad van de gemeente Bergen, zoals deze wordt uitgebracht door Ernst & Young Accountants, staat een aantal bevindingen en aanbevelingen opgenomen. In dit memo geeft ons college een reactie op deze punten.

Belangrijkste bevinding

Goedkeurende controleverklaring

“Wij hebben bij de jaarrekening van de gemeente Bergen een goedkeurende controleverklaring afgegeven met betrekking tot zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid. Wij zijn van mening dat de door ons geconstateerde fouten en onzekerheden als geheel geen significante invloed hebben op het beeld van de jaarrekening.”

Wij zijn blij dat het ook dit jaar weer gelukt is om deze verklaring te ontvangen. De accountant heeft opgemerkt dat onze jaarrekening naar zijn mening de beste is die hij tot nu toe heeft mogen beoordelen. Hij ondersteunt de gedachte om de jaarrekening in te sturen voor de Kordes prijs.

Desondanks heeft Ernst & Young Accountants nog wel enkele bevindingen en aanbevelingen, de belangrijkste worden hieronder toegelicht en zijn door ons van een reactie voorzien.

Begrotingsbeheer op orde (pag. 7)

Het begrotingsbeheer van de gemeente Bergen is in opzet en uitvoering toereikend. Per 1 oktober 2012 heeft de gemeente voor het eerst een tussentijdse afsluiting uitgevoerd met als doel nader inzicht te verkrijgen in de risico's van de jaarrekening en een prognose voor de realisatie van de lasten en baten over 2012.

Voor het project Kranenburgh heeft in 2012 een budgetoverschrijding plaats gevonden van € 263.000. Van deze tijdig aan de raad gemelde kostenoverschrijding is geen begrotingswijziging vastgesteld. Dit heeft geleid tot een begrotingsonrechtmatigheid en is als zodanig als fout door de accountant meegenomen.

De raad is geïnformeerd over de stand van zaken en de mogelijke overschrijdingen betreffende Kranenburgh. Desondanks leidt deze begrotingsoverschrijding tot een fout.

Reactie college:

Wij hebben de raad maandelijks geïnformeerd over de stand van zaken en extra kosten van Kranenburg. Pas begin 2013 was definitief bekend wat de hoogte van de overschrijding in de jaarrekening 2012 is. Op dat moment was het niet meer mogelijk een begrotingswijziging aan te bieden aan de raad, die verwerkt kon worden in 2012.

Wij nemen deze bevinding ter harte en zullen in de toekomst bij dreigende begrotingsoverschrijding die kunnen leiden tot onrechtmatigheid in de jaarrekening de raad in het betreffende jaar een begrotingswijziging voorleggen.

Paragraaf weerstandsvermogen (pag. 9)

De accountant is van mening dat de gemeente de risico's op een evenwichtig manier in beeld heeft gebracht. De financiële positie staat blijvend onder de druk, mede gelet op majeur projecten die de gemeente onderhanden heeft, evenals de in de toekomst naar de gemeente over te hevelen Rijkstaken.

Reactie college:

Wij hebben in 2012 veel tijd besteed aan het in kaart brengen van de risico's. Het verheugt ons dat dit ook zo wordt ervaren door de accountant. Wij zullen er op toezien dat risicobeheersing blijvend geborgd wordt.

Risico's verbonden partijen (pag. 10)

De accountant heeft vastgesteld dat intern een analyse uitgevoerd is over de financiële posities van de verbonden partijen. In paragraaf verbonden partijen is hier echter geen conclusie getrokken en wordt er onvoldoende aandacht besteed aan mogelijke financiële en toekomstige verplichtingen.

Reactie college:

We onderschrijven deze aanbeveling en zullen dit verwerken in de jaarrekening 2013.

Schattingsprocessen binnen de jaarrekening (pag. 10)

Waardering grond en gebouwen inclusief afschrijving	→ oranje
Waardering deelnemingen en langlopende schulden	→ groen
Overlopende activa	→ groen
Waardering van de debiteuren	→ groen
Beoordeling toereikendheid voorzieningen	→ groen
Beoordeling risico's niet uit de balans blijvende verplichtingen	→ groen

Reactie college:

Waardering grond en gebouwen wordt door de accountant als voorzichtig geschat doordat er door ons een onderzoek heeft plaats gevonden naar de aanwezigheid van activa. Dit onderzoek heeft zich beperkt tot activa met een boekwaarde groter dan € 75.000, niet voor alle activa. In 2013 bepalen we of nader onderzoek noodzakelijk is.

Volledigheid huuropbrengsten en pachten (pag. 14)

Door het ontbreken van een betrouwbare registratie van de objecten, subjecten en contracten is de juistheid en volledigheid van de huuropbrengsten moeilijk betrouwbaar vast te stellen. De accountant adviseert de gemeente om het komend jaar nader aandacht te besteden aan het realiseren van deze registratie en koppeling.

Reactie college:

We onderschrijven deze aanbeveling. Dit wordt opgenomen in de werkplannen 2013/2014.

Samenvatting bevindingen tussentijdse controle (pag. 15)

De aanbevelingen voorgaande jaren zijn actief opgevolgd. In 2012 is er vooral verbetering doorgevoerd in het kader van een risico-inventarisatie, implementatie afsluitprocedure, het verbeteren van het zelfcontrolevermogen, het vastleggen van de administratieve organisatie en diverse andere onderwerpen. Echter zijn er nog enkele op en aanmerkingen opgenomen in het verslag ten behoeve van een verdere verbetering van de geïmplementeerde aanbevelingen:

- Er is nog onvoldoende opvolging gegeven aan de aanbeveling van de accountant om de administratieve organisatie vast te leggen.
- De risico-inventarisatie is ingericht, de gemeente is in staat om vervolgacties te ondernemen op de geïdentificeerde risico's.
- Beheersmaatregelen inkomende subsidies zijn ingevoerd, de werking van de beheersmaatregelen moet nog blijken in 2013.

Reactie college:

We zijn blij met de positieve bevindingen van de accountant, maar we zijn ons bewust dat er nog verbeterd kan worden. De op- en aanmerkingen van de accountant worden met de afdelingen besproken en waar nodig verwerkt in de werkplannen.

Opvolging bevindingen managementletter 2012 (pag. 17)

Belastingen

Aansluiting is vastgesteld tussen de gegevens van de Gemeenschappelijke regeling Alkmaar – Bergen (belastingen), er is een analyse uitgevoerd tussen de werkelijke opgelegde aanslagen en de eigen brongegevens.

De aanslagen over het belastingjaar 2009 zijn tijdig opgelegd.

Wabo

De gemeente heeft opvolging gegeven aan de intern vastgestelde bevindingen betreffende de controle op de volledige verantwoording van de opbrengsten uit hoofde van de omgevingsvergunningen. Er is geen geautomatiseerde koppeling tussen de tarieventabellen en aanvragen, er is een collegiale toets uitgevoerd om het risico voor het onjuist in rekening brengen van de tarieven te mitigeren.

De accountant heeft vastgesteld dat de gemeente voor jaareinde een zichtbare aansluiting heeft gerealiseerd tussen SBA en Key2financiën. Tevens is door middel van het uitvoeren van een interne controle de volledige registratie van de verstrekte omgevingsvergunningen vastgesteld.

Reactie college:

Er zijn de benodigde stappen gezet om deze processen te verbeteren. Het is goed te lezen dat deze inspanning lonend is geweest.

Rechtmatigheids beheer op orde (pag. 19)

Het controleprotocol is op 5 september 2012 door de raad vastgesteld. Het normenkader is intern vertaald in interne controleprotocollen, waarna voor de geïdentificeerde risico's de getroffen beheersmaatregelen in kaart zijn gebracht. De werking van deze maatregelen is met voldoende diepgang getoetst en de uitkomsten hiervan zijn voor de processen met een duidelijke audittrail vastgelegd. De beheersing voor een aantal processen kan nog in bepaalde mate verbeterd worden. De gemeente is hiermee aan de slag en deze verbeteringen wilt de gemeente in de komende jaren realiseren.

De gemeente Bergen heeft een deugdelijk rechtmatigheidsonderzoek uitgevoerd.

Reactie college:

We gaan in 2013 proberen om verdere verbetering door te voeren in de processen.

Misbruik en oneigenlijk gebruik (pag. 19)

In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop gericht zijn om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. De gemeente heeft de toets hierop neergelegd in interne controle plannen. De uitkomst van deze toets heeft niet geleid tot bevindingen die invloed hebben op de rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutatie.

Reactie college:

We onderschrijven deze bevinding.

Bevindingen in het kader van de Sisa (Single information, single audit) (pag. 20)

Er zijn geen fouten of onzekerheden geconstateerd door de accountant.

De werkzaamheden in het kader van de Sisa verantwoording zijn in belangrijke mate geïntegreerd met de reguliere werkzaamheden. Het opstellen van de Sisa-bijlage heeft op gestructureerde wijze plaats gevonden. Aandachtspunten blijven de verantwoordingen waarvan de cyclus minder goed tot recht komen in de routine matige processen zoals BDU verkeer en vervoer en BLS. De accountant benadrukt het belang van het opnemen van de Sisa-regelingen in het kader van de tussentijdse afsluiting. De indruk van de accountant is dat dit vooral betreft de regelingen waar derde partijen voor verantwoordelijk zijn (Participatiebudget, BUIG).

Reactie college:

We zijn blij dat er geen fouten en onzekerheden zijn geconstateerd, maar we zijn ons bewust dat het niet altijd duidelijk is bij externe partijen wat er verantwoord moet worden. De bestedingen door de externe partij zijn pas laat in het jaar duidelijk voor de gemeente. Hier kan door ons beter op gestuurd worden. Dit nemen we op als aandachtspunt voor 2013.

Brede doelluitering Verkeer en Vervoer (pag. 20)

De verantwoording van 2 projecten waarvoor in de Sisa-bijlage van de jaarrekening 2011 eindverantwoording voor was opgenomen, zijn nogmaals opgenomen in de Sisa-bijlage van de jaarrekening 2012. De provincie heeft nog geen eindbeschikking verstuurd en aangegeven dat deze 2 regelingen in de Sisa bijlage 2012 moeten worden opgenomen.

Reactie college:

Wij willen geen risico lopen dat er problemen ontstaan bij de eindverantwoording van deze 2 projecten en hebben besloten om, zoals verzocht was door de provincie, het opnieuw op te nemen in de Sisa-bijlage van de jaarrekening 2012.

Besluit Locatie Gebonden subsidie (BLS) (pag. 21)

De gemeente heeft een inschatting gemaakt van de kans op toevoegingen van het aantal woningen in 'eigenbouw'. De gemeente komt gezien

- het aantal aanvragen vergunningen woningbouw;
- het aantal aanvragen vergunningen sloop van woningen;
- het aantal gereedmeldingen vergunningen

uit op de inschatting dat een negatieve toevoeging aan de woningvoorraad heeft plaatsgevonden. Vanwege de uitkomst van deze inschatting heeft de gemeente geen nadere onderbouwing van het werkelijke aantal gemaakt. De besteding op deze beschikking is door de accountant niet te controleren en daarmee onzeker.

Reactie college:

De informatie die is opgevraagd bij de afdelingen gaf jammer genoeg niet anders aan. De economische situatie in 2012 is zodanig dat het aannemelijk is dat er over 2012 niet meer woningen in eigenbouw waren gerealiseerd dan er woningen gesloopt waren. De bevinding van de accountant heeft geen financiële gevolgen voor ons.

Participatiebudget (pag. 21)

In 2012 heeft de gemeente niet volledig gebruik gemaakt van het participatiebudget. Een gedeelte kan besteed worden in 2013, maar een gedeelte moet terug betaald worden doordat het maximum van de 'meeneem regeling' is bereikt. De gemeente is bij de uitvoering afhankelijk van informatie die afkomstig is van derden. De tussentijdse rapportage spreekt nog over een verwacht tekort op het Participatiebudget, terwijl uiteindelijk een overschot resteert. Het tijdig ontvangen, analyseren en financieel vertalen van de informatie van derden is essentieel om te komen tot betrouwbare tussentijdse informatie. De accountant raadt ons aan om de Sisa regelingen te betrekken in de tussentijdse afsluiting en het proces om te komen tot informatie zodanig in te richten dat de informatie van derden, juist, tijdig en volledig kan worden meegenomen bij het opstellen van onze eigen stuurinformatie.

Reactie college:

We onderschrijven deze aanbeveling. In 2013 is er gestart met het beschrijven van de interne controle binnen de afdelingen. Het beheersen van informatie van derden valt binnen de te beschrijven interne controle.

Bevindingen ten aanzien van automatisering (pag. 23)

De accountant heeft vastgesteld dat voor GWS4all en Key2financiën doorgevoerde wijzigingen, zoals updates en releases, conform een standaard testplan worden getest en dat resultaten ook zichtbaar worden vastgelegd. Ook hebben ze vastgesteld dat wijzigingen worden geaccordeerd voordat deze, door systeembeheer, in de productenomgeving worden geplaatst. Deze stappen vormen een verbetering ten opzichte van verleden jaar.

- **Logische toegangsbeveiligingen (pag. 23)**

De accountant heeft vastgesteld dat voor de applicaties GWS4all en Key2financiën de vergoederde rechten beperkt zijn tot daartoe geautoriseerde personen. Hierbij hebben ze geen belangrijke bevindingen of tekortkomingen geconstateerd.

- **Wachtwoordinstellingen (pag. 24)**

De accountant heeft vastgesteld dat voor key2financiën aan elke gebruiker een specifiek wachtwoord profiel is gekoppeld waardoor sterke wachtwoordvereisten worden afgedwongen. Voor SBA is vastgesteld dat de applicatie geen mogelijkheden biedt voor het inrichten van wachtwoordvereisten.

- **Functiescheiding SBA (pag. 25)**

De accountant heeft vastgesteld dat in de applicatie SBA meerdere gebruikers over rechten beschikken om volledig zelfstandig aanvragen af te handelen. Verplichte functiescheiding tussen bijvoorbeeld invoeren, verwerken en accorderen van aanvragen wordt hierdoor niet afgedwongen.

- **Beheer van gebruikers (pag. 24)**

De accountant heeft geconstateerd dat medewerkers conform de ondertekende aanvraag, rechten krijgen toegekend in de applicaties. Ook is vastgesteld dat de rechten tijdig worden ingetrokken bij het afmelden van een gebruiker door een afdelingshoofd.

Reactie college:

In 2012 is veel aandacht geweest voor wachtwoord beperking en toegangsbeveiligingen. We zijn blij dat de accountant constateert dat dit verbeterd is in 2012. We zijn ons er van bewust dat SBA geen mogelijkheden heeft voor een specifiek wachtwoord profiel. Binnen het proces Wabo is functiescheiding opgenomen en beschreven in de procesbeschrijving. Het programma dwingt functiescheiding af, collegiale controle vindt plaats. Voor versturen van nota's wordt binnen de interne controle vastgesteld dat de functiescheiding heeft plaats gevonden. Dit wordt later in de verbijzonderde controle geverifieerd. De accountant heeft vastgesteld dat de functiescheiding daarmee in het proces is gewaarborgd.